

Anglosaxisk optimism

Koreakriget har stärkt sammanhållningen i Västern, lett till snabbt ökade rustningar för det gemensamma försvaret och visat USA:s vilja och förmåga att beskydda de hotade staterna över hela världen. En tendens till optimism, till tro på seger utan öppet krig har i anslutning till allt detta framträtt inom demokratierna. Det senaste beviset härpå är Trumans redogörelse för kongressen i förrgår, med dess betoning av att den militära produktionen är väldig och att den likväl utan svårighet kan bäras. Försök att betrakta det kalla kriget som en välsignelse i förklädnad saknas inte; konflikten stimulerar, framhäver man, de fria staterna till sociala och politiska ansträngningar och kan i bästa fall framkalla en enighet och en samfällid aktivitet som vore otänkbara utan trycket utifrån.

Ett gott exempel på detta perspektiv är förrre Marshallchefen Paul G. Hoffmans livligt diskuterade bok "Peace can be won"; i stort sett på samma linjer går Barbara Wards tidigare i år utkomna arbete "Policy for the West". "Det kalla kriget är ett bra krig", skriver Hoffman. De västliga nationerna har tiden på sin sida, förklarar Barbara Ward; de är engagerade i en kamp där den "andliga vitaliteten" ger utslaget, och de har större utsikter att segra än de totalitära regimer som likriktar, undertrycker och reglementerar och därigenom förlorar frihetens eggelse och styrka.

Det ligger en hel del önsketänkande bakom denna optimism. Hoffman påstår att Marshallplanens ekonomiska verkningar medfört en oerhörd tillbakagång för kommunismen i Västereuropa. Något ligger det i påståendet, men den vackra bilden blir möjlig blott genom att situationen i de länder där kommunismen är farligast — Frankrike och Italien — förbigås med några allmänna fraser; de senaste valen i dessa stater, föga lämpade för glada prognoser, ägde rum sedan Hoffman skrivit sin bok. Tanken att kommunismen blott är en konsekvens av fattigdom och sociala missförhållanden förvrider i själva verket båda dessa författares perspektiv. Då Barbara Ward i de västerländska idéerna om frihet och personlighetsvärde ser en garanti för segern måste intrycket bli en halvt religiös tro på det gudas överlägsenhet, en tro som är lika angenäm som godtycklig.

Men obestriddigt är att det program som i detalj utformats i dessa böcker vunnit terräng under de senaste åren. Detta program går i stort sett ut på den "containment", det tillbakahållande av österns aggressionsvilja, som för fyra år sedan framfördes som paroll av George Kennan. Tillbakahållandets teori har emellertid sedan dess vuxit ut till nära nog en allmän politisk åskådning. Man

skall bygga upp ett starkt försvar, som överallt verkar avskräckande på tyrannierna, man skall stärka Västereuropa och USA genom upprättande av en politisk federation eller i varje fall något slags politisk ledning; man skall i hela världen genom "hjälp till självhjälp" förbättra levnadsvillkoren, utrota massfattigdomen och göra massorna immuna mot kommunismen; man skall slutligen ge ny friskhet åt de föreställningar — kristna, humanitära och demokratiska — som är Västerns arvedel. Det är ett storartat program, värdigt att tjäna som ledstjärna för generationer av statsmän. Det är emellertid lika lätt att förkunna och idealisera som svårt att föra ut i praktiken. På punkt efter punkt måste vägen till målet röjas genom uppoffringar och eftergifter för enskilda nationer i speciella frågor, och det stora, gemensamma och långsiktiga intresset fördunklas i dessa strider för dagen. Mera konkret och osentimentalt uttryckt har arbetet hittills väsentligen bestått i att USA med militär, varor och pengar subsidierar de hotade, slagna och efterblivna nationerna.

Hur skall då segern vinnas?

Om ett krig av på något sätt preventivt karaktär är här inte fråga. Hoffman betonar att propaganda för ett dylikt krig i USA är en fara för den gemensamma saken. Inte heller tänker man sig möjligheten av en verklig avspänning mellan öst och väst så länge de kommunistiska diktaturena bevarar sin nuvarande karaktär. "En eftergiftspolitik betyder kapitulation genom avbetalningar"; en reträtt från rysk sida får inte uppfattas annat än som en taktisk manöver, i vars skydd en ny framstöt förbereds. Segern skall vinnas genom att Västerns styrka avskräcker från angrepp och på lång sikt framkallar en regimförändring bakom järnridån. Hoffman har vid sina samtal med politiska ledare i skilda länder inte funnit någon som tror på en förändring av inställningen hos Rysslands ledarskikt. Vad man tror på är att förtrycket alstrar ett missnöje som småningom måste leda till en omvälvning. Tendensen att knyta dessa förhoppningar till Stalins död är tydlig — liksom man för ett par årtionden sedan spekulerade om Hitlers och Mussolinis död i naturlig ordning som en vändpunkt i tysk och italiensk politik.

Denna kombination av program och förhoppningar är inte en säker grund för västerländsk politik. Men någon annan väg finns inte. Och mera än en hyggelig chans kan inte begäras för politiskt handlande.